

ROLF SCHREINER:

Millioner, milliarder

Store tall e løgne greier. Når me snakke om millioner og milliarder, så glir tallene vekk fra virkeligheden jo høgare me komme. Me ser rett og slett ikkje betydningen av tall så e så høge at me ikkje hår någe holdepunkt – me bare ser at der e grævla mange nuller, men me kan ikkje forbinda det med någe rundt oss.

Derfor ska eg nå gje adle et heilt nytt syn på store tall.

Det va ein gang i 1980-årene at Mongstad-raffineriet sko utvidas for 7–8 milliarder kroner. Men så blei regningen på rundt 14 milliarder, og då va der mange i toppledelsen så måtte finna seg nye jobb. Koffer det? Hvis du fysst har 8 milliarder, så klare du vel 6 te? Så enkelt kan någen av oss se på verden. Me overføre store tall te 1000-lappar, for det at me ikkje har någe holdepunkt når det gjelde ka ein milliard egentlig står for. Men bare vent.

Tidligt på 1990-tallet blei der bygd ein såkalt Condeep-plattform for gassproduksjon på Trollfeltet i Nordsjøen. Plattformen står plassert 303 meter onna havoverfladen og har ein total høyde på 472 meter – det betyr at Trollplattformen e verdens høgaste flyttbare menneskeskabte konstruksjon.

Troll-plattformen kosta 25 milliarder kroner.

Det beløbet seie oss egentlig ingenting. Tallet e så stort at me får ikkje någe forhold te det. Hadde det ennå vært 25 millioner – så me te og med kan vinna i Lotto – så hadde me visst ka me hadde te rådighed. Me kunne kgypt et par av de flottaste hyttene te Tor Sigve på Sinnes, og dermed har me någe håndfast og konkret å forholda oss te.

Det e litt verre med milliarder. Men nå ska eg hjelpe dåkker litt.

La oss sei at der fantes ein mann så hadde lyst å ha sin egen Troll-plattform. Det kan jo ver kjekt å ha någe stort å visa fram, hvis du samle på ting. Dyre ting. Någen har jo skrekkelige figurer og nipsgjenstander i hagen, og denne fyren hadde lyst å pynta opp i baggården med ein gedigen skulptur – ikkje minst for å imponera naboane.

Denne maen hette... Ja, bare for å ta et navn, så kan me jo kalla fyren for Kjell Inge. Altså – Kjell Inge vil ha ein Troll-plattform i hagen, og den kosta 25 milliarder kroner. Så kan me jo videre tenka oss at Kjell Inge ikkje har 25 milliarder liggande – akkurat det e kanskje ikkje så vanskelig.

Dermed må Kjell Inge spare heilt te han har råd te å kjøba seg ein Troll-plattform. Og nå må me gjørr det så realistisk at adle henge med. Hvis Kjell Inge sko spare 5 milliarder i året, då forsvinne det me måtte ha av holdepunkter. Så me må ta et mindre tall.

Heldigvis for Kjell Inge har han såpass brugbare lønn at han kan spare 1 million kroner i året. Og då e adle med, ikkje sant? Det e ikkje så uvanligt med lønningar mellom 1 og 2 millioner, og då kan jo den eine millionen gå rett i sparebøssen. Høyst troverdig.

Då har me slått fast: For å kjøba ein Troll-plattform te 25 milliarder kroner, spare Kjell Inge 1 million kroner i året. Det store spørsmålet e då: Kor lenge må Kjell Inge spare?

Sidd ner og les roligt: I femogtyve tusen år. Eller med tall: 25.000 år.

1 milliard e tusen millioner. Det vil igjen sei at 25 milliarder e det sama så 25.000 millioner. Så hvis du legge vekk 1 million i året fra begynnelsen av vår tidsregning for 2000 år siden – då Cæsar, Brutus, Herodes og Jesus vandra omkring – då har du ikkje 10 % ein gang.

Vett dåkker koss verden såg ud for 25.000 år siden? Her oppe i nord va der istid og ikkje leveligt for någen. Lenger nere i Europa bodde de i grotter og va så vidt begynt å tegna hulemalerier.

Og der står altså Kjell Inge og ska spare 1 million i året. Gjett om han malte svære hulemalerier – og gjett om han tog stive priser? Ikkje va det lett å flytta udstillingen te andre gallerier heller. Me kan vel sei det sånn at ein eventuelle flytting av Munchmuseet fra Tøyen til Bjørvika – inklusiv fem års krangling om Lambda e det retta bygget – blir pianydder i forhold te det å ha ein ambulerande udstilling av hulemalerier.

Itte 20.000 år har Kjell Inge bare 5 år og 5 milliarder igjen. Då e han jo øve det versta, kan du sei. Og då har de heldigvis begynt å bygga pyramider i Egypt. Og det var godt betalt! Her sprang Kjell Inge fram og tebage som ein jo-jo med de svære steinblokkene. Om kvelden sko de andre arbeiderne inn te nattklubben i Cairo – Cleoparden – og de spurte om Kjell Inge va klar for ein tur på byen.

«Nei, eg må nok ta nattskiftet òg,» sa Kjell Inge. «Eg spare te ein Troll-plattform.» Det spørs om de kgypte den.

Det var forresten på den tiå Kjell Inge begynte med fisk. Han va stadig å se langs elvå så renne gjønå Egypt, og han starta eget firma så han kalte for Nilfisk.

Lenge ittepå begynte han òg med støvsugare, men han beholdt firmanavnet. Og har han ikkje holdt opp, så spare han ennå...